

Seat No.

Total No. of Pages : 22

Ph.d Entrance Examination March - April, 2026
Library and Information Science

Sub. Code: 58778

Day and Date : Wednesday, 07-Oct-2026**Total Marks : 100****Time : 10.00 am to 12.00 pm**

Instructions :

- 1) All questions are compulsory.
 - 2) Each question carries 2 marks.
 - 3) Answers should be marked in the given OMR answer sheet by darkening the appropriate option.
 - 4) Use black ball point pen only for marking the circle. Do not make any stray mark on the OMR answer sheet.
 - 5) Follow the instructions given on OMR Sheet.
 - 6) Rough work shall be done on the sheet provided at the end of question paper.
 - 7) Only non-programmable calculators are allowed.
-

1. What is the measurement unit of Information/Data?

A) Meter

B) Hertz

C) Bytes

D) Kilogram

2. Which amongst the following institution work on Intellectual property rights at international level?

A) RRRLF

B) UGC

C) AGRIS

D) WIPO

3. Which award given to Dr. S. R. Ranganathan by Government of India?

A) Padmashri

B) Padmabhushan

C) Padmavibhushan

D) Bharatratna

4. 'Gyan Bharatam Mission' comes under-
- A) Ministry of Human Resource Development
 - B) Ministry of Science and Technology
 - C) Ministry of Culture
 - D) Ministry of Information and Broadcasting
5. Who formulated five laws of Media and Information Literacy (MIL)?
- A) UNO
 - B) WHO
 - C) UNICEF
 - D) UNESCO
6. Library brochure, database brochure, web-based access instructions, information bulletin etc. are the components of
- A) Health Literacy Products
 - B) Finance Literacy Products
 - C) Information Literacy Products
 - D) Research Literacy Products
7. How many Performance Indicators (PI) are included in ACRL Information Literacy Standards?
- A) 20
 - B) 21
 - C) 22
 - D) 23
8. SCONUL stands for:
- A) The Society of National and University Libraries
 - B) Society of College, National and University Libraries
 - C) The Scientific Conferences on National and University Libraries
 - D) The Standing Conference on National and University Libraries

9. Redundancy of information is:
- A) Unnecessary and should be eliminated
 - B) Necessary and always useful
 - C) Required and sometimes useful
 - D) None of the above
10. On which concept is the notational plane based?
- A) Bit
 - B) Symbol
 - C) Ozone
 - D) None of the above
11. Which is the proper database hierarchy in the organization of data?
- A) Database-File-Record-Field-Character-Byte Bit
 - B) Database- Record- File-Field-Byte-Character-Bit
 - C) Database-File-Record-Character-Field-Bit - Byte
 - D) File- Database- Character-Record-Bit-Field-Byte
12. Who coined the term 'Library 2.0'
- A) Michael Casey
 - B) N J Paik
 - C) Tim O'Reilly
 - D) JB Lee
13. This literature is not published and not available through normal book selling channels.
- A) Grey Literature
 - B) Text Books
 - C) Guide Books
 - D) Periodicals

14. Arrange the following in the chronological sequence of their development-
i. ISBD. ii. CCF, iii. FRBR, iv. MARC

A) i, ii, iv, iii B) iv, i, ii, iii
C) iii, ii, iv, i D) i, iv, ii, iii
15. In which of the following the term 'Truncation' is used?

A) Budgeting B) Search Strategy
C) Bibliography D) Stock Verification
16. Dr. S. R. Ranganathan's Colon Classification is an excellent example of

A) An enumerative classification
B) Rigidly faceted classification
C) Freely faceted analytico-synthetic classification
D) None of the above
17. Assertion (A): Information Literacy is necessary for all the types of the users Reason (R): Information Literacy promotes the use of libraries and information centers.

A) Both (A) & (R) are true
B) Both (A) & (R) are false
C) (A) is true but (R) is false
D) (A) is false but (R) is true

18. RDA stands for.....

A) Resource Description Agency	C) Raw Data Agent
B) Reference Description Amount	D) Resource Description and Access

19. This publication includes charging of publication fees; no consultation of peer review process, its quality and legitimacy etc.

A) UGC Publishing	B) Predatory Publishing
C) State Publishing	D) None of the above

20. are the various components of Multimedia.

- A) Nickel, Chromium, Aluminum & Thorium
- C) Cell, Battery, Solar, Dish
- B) Router, Gateway, Switch, Cable
- D) Text, Hypertext, Audio, Video

21. The full form of "cc" used in open access publishing licenses is-

A) Commons Creative	B) Commons Creature
C) Creative Connection	D) Creative Commons

22. Journal Metrics, Author Metrics, Article Metrics, Altmetrics etc. are the types of

A) Research Metrics	B) Sales Metrics
C) Process Metrics	D) Pride Metrics

23. The full form of ORCID is.....
- A) Offline Resources and Contributor ID
 - B) Organic Renamed and Conditional ID
 - C) Online Researcher and Country ID
 - D) Open Researcher and Contributor ID
24. Concordance means.....
- A) An alphabetic list of principal words in a book/text
 - B) A Method of Cataloguing
 - C) An explanation of Idioms
 - D) None of the above
25. The network topology in which the nodes are connected to a central hub is known as?
- A) Mesh Topology
 - B) Star Topology
 - C) Ring Topology
 - D) Bus Topology
26. 'Research Design' includes:
- A) Structure
 - B) Strategy
 - C) Aim
 - D) All of the above
27. Point out the odd one
- A) Bar Chart
 - B) Pie Chart
 - C) Line Chart
 - D) Flow Chart

33. Research is related with
- A) Developing existing knowledge C) Discovering new knowledge
B) Verifying Knowledge D) All of the above
34. What is empirical data in research?
- A) Data related to observations, experiment and experience
B) Data related to interview, questionnaire
C) Data related to documentary sources
D) None of the above
35. Mean, median, mode are the elements of
- A) Measures of Sampling C) Measures of Dispersion
B) Measures of Regression. D) Measures of Central tendency
36. Observational research, empirical research, pragmatic research, fundamental research and a priori research etc. levels of research was enumerated by whom?
- A) Dr. Bervic Sayers C) Melvil Dewey
B) Dr. S.R. Ranganathan D) None of the above
37. The study done on trial basis to determine the potential of a larger and in-depth survey of same subject matter is known as.....
- A) Group study B) Pilot study
C) Reference study D) Motion study

38. External and internal criticism implies in.....
- A) Historical Research C) Experimental Research
B) Survey Research D) Comparative Research
39. Cambridge crystallographic data center (CCDC) is an example of
- A) Management Center B) Abstracting Center
C) Data Analysis Center D) None of the above
40. Turnitin, iThenticate, Urkund, Copyscape are the examples of.....
- A) Antivirus Software's
B) Anti Malware Software's
C) Antifungal Software's
D) Anti-Plagiarism Software's
41. An assumption whose validity is to be tested in research is known as.....
- A) Rule B) Hypothesis
C) Canon D) Principle
42. The correlation coefficient is-
- A) A strength of relationship between two variables
B) A typical relationship between two variables
C) A linear relationship between two variables
D) None of the above

43. Data mining is.....
- A) A technique for searching large scale database/data sets
 - B) A system for data validation
 - C) A portal for plagiarism checking
 - D) None of the above
44. Law of Scattering was described by.....
- A) A. J. Lotka
 - B) G. K. Zipf
 - C) S. C. Bradford
 - D) A. D. Pritchard
45. NVIVO package is used basically for the analysis of.....
- A) Qualitative Data
 - B) Rough Data
 - C) Nominal Data
 - D) None of the above
46. One of the following is not a technique of data collection.
- A) Questionnaire
 - B) Interview
 - C) Observation
 - D) Review of Literature
47. What is Content Analysis research?
- A) Analyze actual contents and its internal futures
 - B) Investigate type of furniture store items
 - C) Analyze mineral data
 - D) None of the above

48. Action research is a research.....

- A) Initiated to solve an immediate problem
- B) Don't solve any problem.
- C) Initiated to solve later problem
- D) None of above

49. What is descriptive research?

- A) Is a typical interpretation and analysis of data
- B) Is a common collection of data
- C) Is a random selection of data
- D) None of the above

50. The proof reading of data to catch and correct errors is known as:

- A) Data editing
- B) Data mining
- C) Data coding
- D) None of the above

◆◆◆

मराठी रूपांतर

१. माहिती/डेटा मोजण्याचे एकक कोणते आहे?

A) मीटर

B) हर्ट्ज

C) बाइट्स

D) किलोग्रॅम

२. खालीलपैकी कोणती संस्था आंतरराष्ट्रीय स्तरावर बौद्धिक संपदा हक्कांच्या (Intellectual Property Rights) क्षेत्रात कार्य करते?

A) आरआरआरएलएफ

B) यूजीसी

C) ऑग्रिस

D) वायपो

३. भारत सरकारने डॉ. एस. आर. रंगनाथन यांना कोणता पुरस्कार दिला?

A) पद्मश्री

B) पद्मभूषण

C) पद्मविभूषण

D) भारतरत्न

४. 'ज्ञान भारतम् मिशन' (Gyan Bharatam Mission) हे कोणत्या मंत्रालयाच्या अंतर्गत येते?

A) मानव संसाधन विकास मंत्रालय

B) विज्ञान आणि तंत्रज्ञान मंत्रालय

C) संस्कृती मंत्रालय

D) माहिती आणि प्रसारण मंत्रालय

५. मिडिया व माहिती साक्षरतेचे (MIL) पाच नियम कोणी तयार केले आहेत?

A) युनो

B) व्ही (WHO)

C) युनिसेफ

D) युनेस्को

६. लायब्ररी ब्रोशर, डेटाबेस ब्रोशर, वेब-आधारित प्रवेश सूचना, माहिती बुलेटिन इ. हे याचे घटक आहेत.....

A) आरोग्य साक्षरता उत्पादने

B) वित्त साक्षरता उत्पादने

C) माहिती साक्षरता उत्पादने

D) संशोधन साक्षरता उत्पादने

७. ACRL या माहिती साक्षरता मानकांमध्ये किती कामगिरी निर्देशके (झख) समाविष्ट आहेत?

- A) २० B) २१
C) २२ D) २३

८. स्कोनुलचे पूर्ण रूप:

- A) द सोसायटी ऑफ नॅशनल अँड युनिव्हर्सिटी लायब्ररी
B) सोसायटी ऑफ कॉलेज, नॅशनल अँड युनिव्हर्सिटी लायब्ररी
C) द सायंटिफिक कॉन्फरन्सेस ऑन नॅशनल आणि युनिव्हर्सिटी लायब्ररी
D) द स्टँडिंग कॉन्फरन्स राष्ट्रीय आणि विद्यापीठ ग्रंथालय

९. माहिती अतिरिक्तता (Data Redundancy) म्हणजे काय?

- A) अनावश्यक आणि ती काढून टाकली पाहिजे B) आवश्यक आणि नेहमीच उपयुक्त
C) गरजेची आणि कधीकधी उपयुक्त D) यापैकी काहीही नाही

१०. 'नोटेशनल प्लेन' (Notational Plane) ही संकल्पना कशावर आधारित आहे?

- A) बिट B) चिन्ह
C) ओझोन D) यापैकी काहीही नाही

११. डेटाच्या मांडणीमध्ये डेटाबेसची योग्य श्रेणीबद्ध रचना (hierarchy) यापैकी कोणती आहे?

- A) डेटाबेस-फाईल-रेकॉर्ड-फील्ड-कॅरेक्टर-बाईट ← बिट
B) डेटाबेस-रेकॉर्ड-फाईल-फील्ड-बाईट-कॅरेक्टर ← बिट
C) डेटाबेस-फाईल-रेकॉर्ड कॅरेक्टर-फील्ड-बिट ← बाईट
D) फाईल-डेटाबेस कॅरेक्टर-रेकॉर्ड-बिट-फील्ड ← बाईट

१२. Library 2.0' ही संज्ञा कोणी रूढ केली?

A) मायकल केसी

B) एन. जे. पाइक

C) टिम ओ'रायली

D) जे. बी. ली.

१३. हे साहित्य प्रकाशित नाही आणि सामान्य पुस्तक विक्री माध्यामाद्वारे उपलब्ध होत नाही.

A) ग्रे साहित्य

B) क्रमिक पुस्तके

C) मार्गदर्शक पुस्तके

D) नियतकालिके

१४. त्यांच्या विकासाच्या कालक्रमानुसार पुढील क्रमवारी लावा.....

i. आय एस बी डी,

ii. सी सी एफ,

iii. एफ आर बी आर,

iv. मार्क

A) i, ii, iv, iii

B) iv, i, ii, iii

C) iii, ii, iv, i

D) i, iv, ii, iii

१५. पुढीलपैकी कोणत्या साठी 'Truncation' हा शब्द वापरला आहे-

A) अर्थसंकल्प

B) Search Strategy

C) ग्रंथसूची

D) साठा पडताळणी

१६. डॉ. एस. आर. रंगनाथन यांची 'कोलन क्लासिफिकेशन' (Colon Classification) ही पद्धत खालीलपैकी कशाचे उत्कृष्ट उदाहरण आहे?

A) गणनात्मक वर्गीकरण

B) कठोर पैलू-आधारित वर्गीकरण

C) मुक्त पैलू-आधारित विश्लेषणात्मक-संश्लेषणात्मक वर्गीकरण

D) यापैकी काहीही नाही

१७. दावा (A): सर्व प्रकारच्या वापरकर्त्यांसाठी माहिती साक्षरता आवश्यक आहे.

कारण (R): माहिती साक्षरता ग्रंथालये आणि माहिती केंद्रांच्या वापरास चालना देते.

A) (A) आणि (R) दोन्ही सत्य आहेत

B) (A) आणि (R) दोन्ही असत्य आहेत

C) (A) सत्य आहे परंतु (R) असत्य आहे

D) (A) असत्य आहे परंतु (R) सत्य आहे

१८. RDA चा अर्थ आहे –

A) Resource Description Agency

B) Reference Description Amount

C) Raw Data Agent

D) Resource Description And Access

१९. या प्रकारच्या प्रकाशनामध्ये प्रकाशन शुल्क आकारले जाते; तसेच यात तज्ज्ञांकडून होणारी समीक्षा, गुणवत्तेची पडताळणी किंवा कायदेशीर वैधता इत्यादींचा विचार केला जात नाही.

A) UGC प्रकाशन

B) प्रेडेटरी प्रकाशन

C) राज्य प्रकाशन

D) यापैकी काहीही नाही

२०. हे मल्टिमिडियाचे विविध घटक आहेत.

A) निकेल, क्रोमियम, अल्युमिनियम आणि थोरियम

B) राउटर, गेटवे, स्विच, केबल

C) सेल, बॅटरी, सोलर, डिश

D) टेक्स्ट, हायपरटेक्स्ट, ऑडिओ, व्हिडिओ

२१. Open access publishing परवान्यांमध्ये वापरल्या जाणाऱ्या CC याचे पूर्ण रूप हे आहे–

A) कॉमन्स क्रिएटिव्ह

B) कॉमन्स क्रिएचर

C) क्रिएटिव्ह कनेक्शन

D) क्रिएटिव्ह कॉमन्स

२२. जर्नल मेट्रिक्स, लेखक मेट्रिक्स, आर्टिकल मेट्रिक्स, अल्मेट्रिक्स इत्यादी हे प्रकार याचे आहेत.

A) संशोधन मेट्रिक्स	B) विक्री मेट्रिक्स
C) प्रक्रिया मेट्रिक्स	D) प्राइड मेट्रिक्स

२३. ORCID चे पूर्ण रूप आहे-

- A) Offline Resources and Contributor ID
- B) Organic Renamed and Conditional ID
- C) Online Researcher and Country ID
- D) Open Researcher and Contributor ID

२४. Concordance म्हणजे-

- A) पुस्तक/मजकूरातील मुख्य शब्दांची वर्णमाला यादी
- B) कॅटलॉगिंगची एक पद्धत
- C) Idioms चे स्पष्टीकरण
- D) वरीलपैकी काहीही नाही.

२५. नेटवर्क टोपोलॉजी ज्यामध्ये नोड्स मध्यवर्ती केंद्राशी जोडले जातात त्याला काय म्हणतात?

A) मेष टोपोलॉजी	B) स्टार टोपोलॉजी
C) रिंग टोपोलॉजी	D) बस टोपोलॉजी

२६. 'संशोधन आराखड्या' मध्ये (Research Design) यांचा समावेश होतो:

A) संरचना	B) रणनीती
C) उद्दिष्ट	D) वरील सर्व

२७. यातील वेगळा घटक ओळखा:

A) स्तंभालेख

B) वृत्तालेख

C) रेषालेख

D) प्रवाह तक्ता

२८. Spiral of Scientific Method या प्रक्रियेतील सर्वोच्च बिंदूला काय म्हणतात ?

A) असेनडंट

B) नादीर

C) डीसेनडंट

D) झेनीत

२९. SPSS चे पूर्ण रूप काय आहे ?

A) Statistical Package for Society Science

B) Space Package for Semantic Search

C) Statistical Package for the Social Sciences

D) Science Polymer Scientific Scale

३०. SCI, SSCI आणि AHCI हे कशाचे प्रकार आहेत ?

A) सायटेशन इंडेक्स

B) क्लब इंडिकेटर्स

C) कॉरिडॉर इंटिग्रेशनस

D) यापैकी काहीही नाही

३१. 'चाय-स्क्वेअर चाचणी' (Chi-square test) कशासाठी वापरली जाते ?

A) माहिती संकलन

B) माहिती विश्लेषण

C) कच्ची माहिती

D) यापैकी काहीही नाही

३२. वय, विद्याशाखा, लिंग इत्यादींचे माहिती विश्लेषण सामान्यतः संशोधनामध्ये कोणत्या प्रकारच्या चलांशी (variables) संबंधित असते?

A) डेमोग्राफीकल

B) इंटरव्हल

C) बाह्य

D) यापैकी काहीही नाही

३३. संशोधन हे कशाशी संबंधित आहे?

A) विद्यमान ज्ञानाचा विकास करणे

B) ज्ञानाची पडताळणी करणे

C) नवीन ज्ञानाचा शोध घेणे

D) वरील सर्व

३४. संशोधना मधील empirical data म्हणजे काय?

A) निरीक्षण, प्रयोग आणि अनुभवाशी संबंधित माहिती

B) मुलाखत आणि प्रश्नावलीशी संबंधित माहिती

C) दस्तऐवजीय स्रोतांशी संबंधित माहिती

D) यापैकी काहीही नाही

३५. Mean, median, mode हे कशाचे घटक आहेत—

A) नमुना मापन पद्धती

B) प्रतिगमन मापन पद्धती

C) केंद्रीय प्रवृत्ती मापन पद्धती

D) विचलन मापन पद्धती

३६. निरीक्षण-आधारित संशोधन, अनुभवजन्य संशोधन, व्यावहारिक (प्रॅग्मॅटिक) संशोधन, मूलभूत संशोधन आणि a priori संशोधन इ. संशोधनाचे स्तर कोणी स्पष्ट केले?

A) डॉ. बर्विक सेयर्स

B) डॉ. एस. आर. रंगनाथन

C) मेलविल ड्युई

D) यापैकी कोणीही नाही

३७. एकाच विषयावरील मोठ्या आणि सखोल सर्वेक्षणाची शक्यता तपासण्यासाठी प्रायोगिक तत्त्वावर केलेल्या अभ्यासाला काय म्हणतात ?

A) गट अभ्यास

B) प्रायोगिक अभ्यास

C) संदर्भ अभ्यास

D) गति अभ्यास

३८. यामध्ये बाह्य आणि अंतर्गत टीका पहावयास मिळते-

A) ऐतिहासिक संशोधन

B) सर्वेक्षण संशोधन

C) प्रायोगिक संशोधन

D) तुलनात्मक संशोधन

३९. केंब्रिज क्रिस्टलोग्राफिक डेटा सेंटर (सी सी डी सी) हे याचे उदाहरण आहे-

A) व्यवस्थापन केंद्र

B) सारलेखन केंद्र

C) डेटाविश्लेषण केंद्र

D) वरील पैकी काहीही नाही

४०. टर्णीटीन, आएथीनटीकेट, उरकुंड, कॉपिस्केप ही उदाहरणे याची आहेत-

A) अँटीव्हायरस सॉफ्टवेअरचे

B) अँटी मालवेयर सॉफ्टवेअरचे

C) अँटीफंगल सॉफ्टवेयरचे

D) अँटी-फल्याग्यारिझम सॉफ्टवेयरचे

४१. संशोधनातील एक धारणा ज्याची वैधता तपासली जाते व यास असे म्हटले जाते.

A) नियम

B) गृहीतक

C) सूत्र

D) तत्व

४२. The correlation coefficient म्हणजे-

A) दोन चलांमधील संबंधाची तीव्रता

B) दोन चलांमधील एक सामान्य संबंध

C) दोन चलांमधील रेषीय संबंध

D) यांपैकी काहीही नाही

४३. डेटा मायनिंग म्हणजे-

- A) मोठ्या प्रमाणावरील डेटाबेस /डेटा संच शोधण्याचे तंत्र
- B) डेटा पडताळणीसाठीची प्रणाली
- C) साहित्यिक चोरी तपासण्यासाठीचे पोर्टल
- D) यापैकी काहीही नाही

४४. Law of Scattering चे वर्णन यांनी केले-

- A) ए. जे. लोटका
- B) जी. के. झिप
- C) एस. सी. ब्रेडफोर्ड
- D) ए. डी. त्रिचर्ड

४५. NVIVO पॅकेज मुळात याचे विश्लेषण करण्यासाठी वापरले जाते-

- A) गुणात्मक डेटा
- B) रफ डेटा
- C) नाममात्र डेटा
- D) वरीलपैकी काहीही नाही

४६. खालीलपैकी एक डेटा संकलनाचे तंत्र नाही-

- A) प्रश्नावली
- B) मुलाखत
- C) निरीक्षण
- D) साहित्याचा आढावा

४७. सामग्री विश्लेषण संशोधन म्हणजे काय?

- A) वास्तविक सामग्री आणि त्याचे अंतर्गत वायदे यांचे विश्लेषण करणे
- B) फर्निचर साहित्य प्रकारांचा तपास करणे
- C) खनिज डेटाचे विश्लेषण करणे
- D) वरील पैकी काहीही नाही

४८. कृती संशोधन हे संशोधन आहे.

- A) तात्काळ समस्या सोडवण्यासाठीचा पुढाकार
- B) कोणतीही समस्या सोडवीत नाही
- C) नंतरच्या समस्येचे निराकरण करण्यासाठीचा पुढाकार
- D) वरीलपैकी कोणतेही नाही

४९. वर्णनात्मक संशोधन म्हणजे काय ?

- A) माहितीचा विशिष्ट अर्थ लावणे आणि विश्लेषण करणे
- B) माहितीचे सामान्य संकलन
- C) माहितीची बहुउद्देशीय निवड
- D) यापैकी काहीही नाही

५०. डेटामधील त्रुटी शोधून त्या दुरुस्त करण्याच्या प्रक्रियेला काय म्हणतात ?

A) डेटा एडिटिंग	B) डेटा मायनिंग
C) डेटा कोडिंग	D) यापैकी काहीही नाही

◆◆◆

ROUGH WORK